Numărul 1 Leu.

Anul V. Blaj, la 15 Mai 1923. Nr. 19.

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:
Un an . . . . . 54 Lei
Pe jumătate . . . . 27 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână
Adresa: „UNIREA POPORULUI", Blaj, Jud. Alba-de-jos
Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME
se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunt odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

La 3|15 Mai.

Blajule bătrânule,
Blajule românule,
De pre plaiuri verzi carpate,
În Hotin și mai departe
Vin nepoți de sfetnici mari,
De vornici și de spătari
Și de cronicari cu dor
Și cu drag de țara lor —
Și-ți vin de prin văi cu floare
De prin codrii cu izvore,
De prin munți, vin fețe dragi,
Moți din țara lor de fagi —
Vin în câmpu unde-odată
Ai chemat nația toată
Și-ai trezit în pieptul ei
Sfâșiat de grofi mișei
Dragoste de dreptul ei
Și'ntr'o dulce zi de Mai
L'ai făcut pe Iancu crai
Și-apoi ai pornit-o iară
Ca pe-un fulger lung de vară
Peste unguri și săcui,
Venituri de-a nimănui,
Cari cercau s'o mai robească
'N a ei brazdă strămoșească,
De-a treznit, ca foc din cer,
Tot un dușman și-un mișel!..
Și-astăzi, Blaj bătrân, îți vine
Pe-a ta glie să se 'nchine
De la Tisa pân'la mare
Toată România-Mare,
C'ai fost vatră ce'n călzește,
Inima care iubește,
Și ce bate românește —
Și ești făt de cronicari,
Cuib d'eroi și dascăli mari,
Și-a ta țărnă — țintirim
Este-un nou Ierusalim
Unde neamu'ntreg coboară
Și trecutul i-și adoară....

S. AIUDEANU

ROMÂNUL.

Veacuri triste 'ntunecoase
Peste capu-mi au trecut,
Cu mii oarde furioase
Prea adesea m'am bătut;
Dar nici timpurile grele
Nici dușmanul cel păgân
N'au curmat zilele mele
Căci am fost și sunt Român.
Și ori cât timp Român voi fi
Nu mă tem că voi peri.
De asta dar colea în lume
Ori și când eu mă mândresc
Cu-a mea limbă, cu al meu nume
Și cu țara ce iubesc
Și ori cât timp Român voi fi
Nu mă tem că voiu peri...!

Piatra Libertății.

Astăzi fraților Români,
Ne vedem și noi stăpâni,
Pe-ale noastre vechi moșii,
Ce erau mai tot pustii!
Cântec din 1848.

Piatră binecuvântată de Dumnezeu, piatră sfântă! Câte lacrimi au trebuit să verse părinții noștri, câte dureri și ocări au suferit, cât sânge au risipit urmașii lui Traian, până când ai putut să te înalți tu din pajiștea verde pe malul Târnavelor surori...

Cât amar și chin, până te-ai înfipt în glia străbună! Și, iată, astăzi ești împodobită cu steaguri naționale, ești gătită ca o mireasă și în jurul tău, sub soarele strălucitor de Mai, stă tineretul țării, școlari din toate colțurile României, preamărind pe cei ce te-au ridicat.

Sărbătoarea de astăzi ne coboară în gând o altă adunare, pe cea dela 1848, în care s'au pus temeliile libertății de care ne bucurăm acum în celea mai mărețe clipe de însuflețire. Se răscoliseră atunci toate văile și câmpiile Ardealului, din codrii Maramurășului până în munții Orlatului. S'au ridicat iobagii cu frunți încrețite, preoții cu bărbi albe și cu inimi de văpaie și au plecat spre Blaj în ropot de vijelie. In fruntea lor veneau tribuni ca Bărnuțiu și Papiu-Ilarianu, ca Axente și Buteanu, ca Iancu, craiul munților. Treceau ape fără poduri, înfruntau biciuri nemețești și arme de panduri, disprețuiau spânzurători ridicate pe vârfuri de coline. Părea că au plecat înșiși codrii Ardealului, și nizuiesc spre malurile Târnavelor. Și veniau ca norii în zile de furtună.

Veniau, căci îi chiema sufletul neamului. Ii chiema Aron Pumnul și dascălii Blajului. Ii chiema Andrei Mureșianu, care le striga în glas de tunet:

Acum, ori niciodată, să dăm dovezi la lume
Că'n aste mâni mai curge un sânge de Roman
Și că'n a noastre piepturi păstrăm cu fală un nume,
Triumfator în lupte, un nume de Traian!

Malurile Târnavelor tresăreau. In piața Blajului, lângă mânăstirea bătrână, în mijlocul miilor de săteni, se îmbrățișau doi arhierei: Lemeni al Blajului și Șaguna al Sibiiului. Se îmbrățișau și ziceau: „Suntem frați și nu din fățărie, ci frați în Hristos, frați români, cari chiamă pe tot Românul să uite neplăcerile trecutului și să se socotească toți frați, așa cum frați sunt și episcopii lor". Văzând asemenea înfrățire, credincioșii lor plângeau cu lacrimi de bucurie.

Apoi pe câmpul mare, sub dealuri înflorite, patruzeci de mii de robi descătușați ridicau mânile spre soare și jurau să apere *libertatea!* Chiar și comandanții oștirii împărătești, cari erau trimiși pentru ordine, se mirau de atâta virtute și bărbăție, câtă clocotia în piepturile iobagilor de ieri. Celea două tunuri dela Târnava mică, menite mai întâi să împrăștie pe „răsculați", au început atunci să tragă salve de sărbătoare! Tribunii din mijlocul mulțimilor au ridicat glasurile și au zis: Câmpul acesta, pe care se ține cea dintâi adunare națională a poporului românesc trezit la viață, se va numi pe vecie: *Câmpul Libertății...!*

Așa s'a numit câmpul atunci și așa se numește și astăzi. Iar ca semn al libertății te-ai înfipt în glia Blajului, tu, piatră scumpă și sfântă, de care s'au legat toate nădejdile și toate bucuriile noastre. In vremurile de mai târziu, mâini păcătoase te-au aruncat în aer cu dinamită, te-au fărîmat cu gând hain, însă tu te-ai renăscut, mai tare și mai vârtoasă decât toate oțelele de pe

BCU Cluj / Central University Library Cluj

lume. Ai stat în vânturi și ploi, ai stat între baionete de jandarmi, dar ura dușmanilor n'a putut să te strivească. Sămânța culeasă din graiurile tale a rodit deplin și ou vârf: libertatea a înviat cu toată strălucirea ei dumnezeească.

Astăzi te împresurăm cu inimile pline de fericire. In jurul tău stă tincrimea țării, a întregei țări. Flamurile naționale te învăluie. Te preamăresc miniștri și conducători cu glasuri măestre. Te cântă mii și mii de piepturi. Cimentul tău e chezășia viitorului, care nu va fi niciodată altfel, de cum e ziua de față: *Ești minunata întrupare a libertății pe care nu ne va mai putea-o smulge nici puterile iadului.*

Mărire ție!

Marșul lui Iancu.

Astăzi cu bucurie
Românilor veniți!
Pe Iancul în câmpie
Cu toți să-l însoțiți.
Spălați armele voastre
Curând să alergăm,
Din locurile noastre
Pe barbari s'alungăm.
Marte zeule
Marte bravule,
Cu noi să fi,
Tu însoțește
Și 'nsuflețește
Pe ai tăi fii.

Optzeci de oi despoate
Și prin frigări le pun;
De fluer, de cimpoaie
Pădurile răsun.
Românii se așază
Pe lâng'un mare foc
Și Iancu ospătează
Cu dânșii la un loc
Iancule mare,
Bravule tare,
Cu noi să fi,
Tu însoțește
Și 'nsuflețește
Pe ai tăi fii!

Sunt gata, stau cu toții
Să plece la isbânzi,
Să izgoniască hoții
Să capete dobânzi,
Iancu merge 'nainte
P'un cal cu ager curs,
Și peste îmbrăcăminte
Poartă piele de urs.
Cine-o sta 'n cale
Geniului mare
Și brav Român,
Fulger și trăsnet
Preste al lui creștet
Dela Român!

Iată voioși porniră
Românii cei voinici
Ca lanțul se înșiră
Pe-a dealului potici,
Nevestele cu jale
Privindu-i lăcrămând
Îi auzeau pa vale
Cum se duceau cântând
Cine-o sta 'n cale
Geniului mare
Și brav Român.
Fulger și trăznet
Peste al lui creștet
Dela Român!

Intre Paris și Blaj la 1848.

In 1848 Timotei Cipariu cetia gazete franțuzești, nemțești și ungurești, pe lângă celea două-trei românești câte erau în vremea aceea. Astfel primia dela Paris „Journal de Debats" și „Allgemeine Zeitung" din Augsburg, pe lângă celea ce-i veniau din Viena și Pesta.

Astfel ne putem ușor închipui, că un cleric din seminarul Blajului scria părinților săi la 1848 celea mai proaspete vești din lume: „Veți ști, mai departe, că în țara Franțuzului este revoluție, că țara a alungat pe împăratul, au ars tronul și că acolo este răsboiu înfricoșat. In Neapol, Sicilia și Italia împăratul nostru (austriac) a spart răsboiul; maghiarii din Ungaria încă voesc să se răscoale, în dieta din Pojon ei au atacat tare pe împăratul, iar acesta a dat poruncă generalului comandant din Sibiu să stea gata..." Așa scria un cleric din Blaj în 20 Martie 1848, încât tare s'au mai mirat Ungurii cum s'a putut ca revoluția dela 22 Februarie din Paris, cea dela 13 Martie din Viena și cea ungurească din Pesta dela 15 Martie să și fie cunoscute în Blaj la 20 Martie, atunci când pe vremea aceea posta ducea scrisorile cu delejanța? Se mirau ungurii, căci ei îi credeau pe „valahi" proști și întunecați. Blajul avea însă însă încă la 1848 profesori, cari cetiau franțuzește și nemțește și țineau seamă de ce se întâmplă în lume.

Dela adunarea din 1848.

Cum a venit poporul.

Din părțile cele mai îndepărtate ale țării, cu merindea în spate, cu pieptul aprins de dorul libertății naționale, cu tinerii conducători în frunte și în frunte cu preoții cei mulți, cari erau adevărați părinți și păstori ai poporului, cu speranța în Dumnezeu și într'un viitor mai frumos al Românilor, îngânând toate amenințările, decretele, amăgirile și maltratările inimicilor: așa alergau Românii din toate părțile țării, gloate la Blaj, la adunarea Românilor din toată țara.

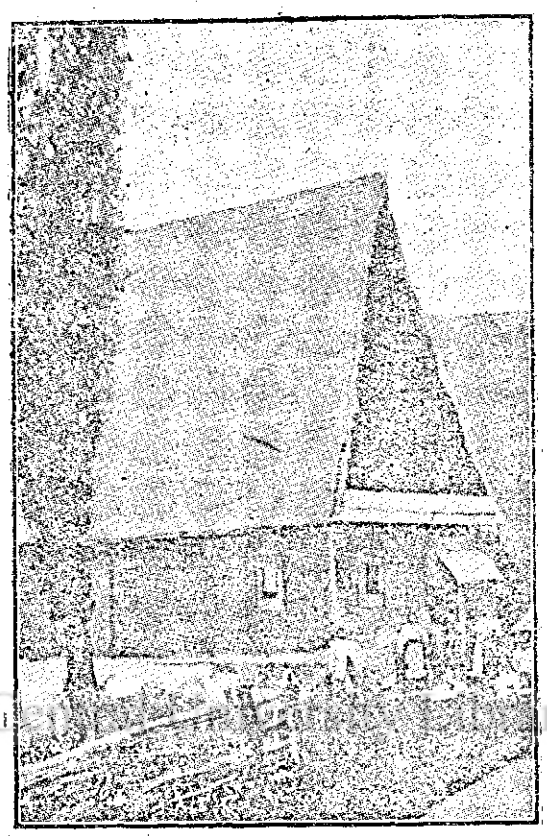

CASA IANCULUI IN VIDRA.

Toată românimea, toată țara era să se adune la Blaj. Din Martie până la 15 Maiu atâta spirit național au insuflat poporului agitațiunile tinerimei și a preoțimei binesimțitoare, încât suflare de Român n'ar fi rămas acasă pe 15 Maiu, — ci toată românimea din toată țara, cu mic cu mare ar fi alergat la Blaj, dacă nu i-s'ar fi pus în cale sute și mii de pedeci din partea guvernului și a altor inimici ai Românilor.

Unii erau reținuți cu bățul, sau în temnițele oficianților ungurești, alții, gloate întregi, cu ochii lăcrămați și cu inima sângerată erau siliți se meargă îndărăt, pentrucă podurile trecătoare erau trase pe Mureș, Someș, Arieș și Târnave.

Mulți însă, mai cutezători, au trecut apele cu înotul și au ajuns la Blaj.

Alții în alte chipurii, cu alte măestrii și înșălăciuni, înfricați cu gloanțele și tunurile Săcuilor și a celorlalți soldați staționați în Blaj, — numai pentru aceea n'au venit la Blaj.

Cu toate acestea, atât de înaltă era însuflețirea națională a acestui popor asuprit, amărît și stors de atâtea secole, încât de pe banca solgăbirăului au alergat mulți la Blaj, știind bine, că la reîntoarcerea acasă într'altă formă îi vor tiranisa aristocrații, — precum s'a și întâmplat, — numai pentrucă au fost la adunare la Blaj.

Printre toate periclele acestea, curgeau mulțimile din toate părțile, din marginile țării, provăzuți toți cu merinde pe câte zece și mai multe zile.

A. Papiu Ilarianu.

Cetele de pe Câmpie.

In 13 Maiu pe la 8 ore eram în Cetate de baltă. De pe dealul unde este cetatea, se vede valea Târnavei. Tot aceeaș priveliște. Șesul plin cu popor, de pe toate dealurile și colinele curgeau cete de popor. Văzându-le omul, gândeai că au înviat din morți și grăbesc la Blaj, ca să vadă ziua libertății, cu al cărei dor le-a espirat sufletul.

Dacă ne-am coborît în șesul Târnavei, n'am mai putut vede nimic de popor, căci indesuindu-se în jurul flamurei, nu mai puteai vedea, decât pe cei din apropiere. Când drumul se ridica pe vre-o colină, nu vedeai nici capătul, nici sfârșitul; trecând pe lângă păduri, toți s'au fost împodobit cu frunze verzi; entusiasmul nu mai avea margini.

Mulțimile.

Suind dela Sâncel către Blaj, se auzia un glas murmurător, cum răsună în apropiere un clopot mare după ce a încetat a-l mai trage. Să fi putut, am fi sburat, ca să ne întâlnim cu prieteni, cu cunoscuți, să ne îmbrățișăm cu eroii, cari au făcut această adunare, ca și care n'a mai văzut ochiul Românului.

Inainte de adunare.

Pe zi de Luni căzuse memorabila zi de 3/15 Maiu, dar' lumea românească începuse să sosească la Blaj încă de Vineri seara. Sâmbătă apoi, ziua întreagă curgeau cetele din toate părțile, inteligenți și popor, împreună.

Sâmbătă a sosit la Blaj și episcopul *Șaguna* din Sibiiu, însoțit de inteligența din Sibiiu și din Brașov. Era episcop de nou sfințit și pe unde a trecut lumea i-a eșit în cale și l-a întimpinat cu mare pompă și însuflețire. Cei mai mulți dintre credincioșii săi, de clasa inteligentă, s'au alăturat suitei sale, care, când a ajuns în comuna *Mănărade*, se prefăcuse într'un convoiu impunător. In Mănărade îl aștepta o delegațiune a capitlului din Blaj, pentru a-l bineventa și a-l ruga să fie, cât stă în Blaj, oaspele capitlului, respective al episcopului greco-cat. *Lemeni.*

Episcopul *Șaguna* a primit cu bucurie invitarea frățească ce i-s'a făcut, și a descins la curtea episcopească din Blaj, cu toate că dela Sibiiu plecase cu intențiunea să-și ridice o baracă de scânduri în mijlocul pieței din Blaj și acolo să se instalezze.

Tot Sâmbătă, spre seară, a sosit și *Iancu* și *Butean* cu Moții din Munții-Apuseni, precum și *Moldovan* cu cetele groase de pe *Câmpie*. Astfel Duminecă dimineața piața Blajului semea de lume. Tribunii se aflau printre popor, vorbeau cu poporul, îl instruau, — și totdeauna când sosea câte o ceată nouă de Români o salutau cu: *„Hristos a înviat, libertatea a înviat"*, răsunând din mii de pepturi românești creștinescul răspuns: *„Adevărat a înviat"*.

Invălmășala era mare; dar' cu toate-cât era adunată la un loc o mulțime ca și care poate n'a fost strânsă de odată la un loc nici când și nici unde: nu s'a ivit nici un accident, nici o turburare, nici o disordine, — drept dovadă despre maturitatea politică a acestui popor pus la probă de atâtea-ori în ce-i privește indulgența.

Până la începerea liturghiei tribunii au rostit mereu vorbiri poporului, întărindu-l în credința, că ora mântuirii are se bată în curând și pentru Români, — iar' când s'a început co-

lebrarea sfintei liturghii au intrat toţi în biserică, uniţi şi neuniţi împreună. Piaţa Blajului a rămas însă cu toate acestea plină de oameni. După liturghie episcopii *Şaguna* şi *Lemeni* au trecut *de braţ* printre zecile de mii de Români din piaţă, cari i-au aclamat cu frenesie. Iar' când episcopul *Şaguna* le a ţinut vorbire şi le-a spus: „Da, suntem fraţi, şi nu din fătărie, ci fraţi în Hristos, fraţi români, fraţi, cari provoacă pe tot Românul să uite neplăcerile trecutului şi să se considere toţi de fraţi, aşa cum fraţi sunt şi episcopii lor", — aclamările mulţimei au atins culmea.

Episcopii s'au dus la curtea episcopească, iar' în biserica catedrală din Blaj a rămas întrunită întreaga inteligenţă română sosită în Blaj, pentruca să ţină o *conferenţă prealabilă* în scopul pregătirii programului pentru adunarea din ziua următoare.

Biserica era îndesată de Români inteligenţi, veniţi din toate părţile. Erau delegaţiuni şi din *Bihor* şi din *Bănat (Eftimiu Murgu* nu venise), şi erau mulţi şi din România, pe atunci *Principatele-române.*

Din cuvântarea lui Bărnuţiu

ţinută la 1848 în Mănăstirea din Blaj.

Aşa fraţilor! aduceţi-vă aminte, că vă strigă din mormânt străbunii noştri:

Fiilor! Noi încă am fost, nu odată în împrejurări grele, cum sunteţi voi astăzi; noi încă am fost incunjuraţi de neamici în pământul nostru, cum sunteţi voi astăzi, şi de multeori am suferit doar' şi mai mari rele decât voi.

Fost-am cu Goţii, dar nu ne-am făcut Goţi.

Fost-am cu Hunii, dar nu ne-am hunit.

Fost-am cu Avarii, dar nu ne-am avarit.

Fost-am cu Bulgarii, şi nu ne-am bulgărit, cu Ruşii, şi nu ne-m rusit, cu Ungurii, şi nu ne-am ungurit, cu Saşii, şi nu ne-am nemţit.

Aşa este fiilor! Nu ne-am ungurit, nu ne-am rusit, nu ne-am ungurit, — ci ne-am luptat ca Români pentru pământul şi neamul nostru, ca să vi-l lăsăm vouă dimpreună cu limba noastră cea dulce ca cerul sub care s'a născut.

Nu vă nemţiţi, nu vă rusiţi, nu vă unguriţi nici voi, rămâneţi credincioşi numelui şi limbii voastre, apăraţi-vă ca fraţii, cu puteri unite, în pace şi în răsboiu. Vedeţi cum ne-am luptat noi pentru limba şi romanitatea noastră, luptaţi-vă şi voi şi le apăraţi ca lumina ochilor vostri, pânăce se va restaura capitolul şi va trimite la voi senatul şi poporul roman pe Traian cu legiunile peste Dunăre, ca să vă încoroneze cu laurul nemuririi pentru statornicia şi bărbăţia voastră!

Adunarea din '48.

Ajungând mulţimea în prat (câmp), în mijloc se formă un cerc mare în jurul tribunei, şi în cercul acesta se aşezară cei mai de frunte ai naţiunii: episcopii, preoţimea, nobilimea, învăţaţii şi alţii. Jur, împrejur, în largul pratului,— zeciile de popor. La provocarea tribunilor poporul la moment se împărţi în udiţie şi cete, printre cari puteai trece şi cu trăsura. In aceste cete formate de popor, şi cari ridicau şi măriau frumseţa şi grandiositatea adunării, se ridicară pe la locurile mai îndepărtate dela tribuna centrală mai multe tribune, dela cari tribunii interpretau poporului desbaterile şi concluzele adunării.

Ziua de 3/15 Maiu era una din cele mai strălucite, era limpede, senină. Pe câmpul verde şi înflorit, în auria primăvară, întinşi pe câmp fii României! Era căldură ferbinte. Poporul sta numai în cămeşi albe, încinşi toţi cu şerpare. Pe feţele lor seriositate cu adevărat ca într'o adunare în care poporul roman ţinea consiliu despre scăparea republicei. Pe feţele lor puteai ceti toate durerile trecutului şi toate virtuţile, cari au să mântuiască presentul şi viitorul naţiunii. Seriositate în adunare, eroism în răsboiu, — dacă se cere!

Cum era Iancu.

Iată ce ne spune despre Avram Iancu Părintele preposit Simion Pop Matei *din Blaj, om de 90 de ani, care l-a cunoscut bine şi ţine minte cum era:*

— Pe Iancu l-am văzut întâiaş dată chiar în casa părinţilor mei, în comuna Şard, lângă Alba-Iulia. Coborîse cu lagărul de către Zlatna şi mergea spre Turda. A durmit noaptea la noi şi eu i-am ajutat să-şi scoată cismele la culcare.

AVRAM IANCU.

Iancu era om voinic, mai mult înalt decât scund, roşu la obraji, mustaţă galbină, răsucită frumos, bărbăteşte. Purta cioreci albi, turnaţi pe picior şi cisme cu tureci înalţi, sclipitori. Avea peste cămaşă un şerpar de piele cusut cu mătasă şi cu fir de aur. După şerpar purta două pistoale. Peste cămaşă avea un pieptar de miel şi peste el un mânecar, tot alb, din păuură de habă. *Ochii îi erau vineţi. Pe cap avea căciulă din piele de miel de coloare mucezie. Calul îi era sur. Când călăria purta peste umeri o manta albă din pănură subţire, atât de largă şi de lungă încât îi acoperea şi calul până la scări. De sub manta îi răsăria mânerul sabiei. Când a plecat dimineaţa din sat dela noi călăria în fruntea loagărului încunjurat de tribuni, de Andreica şi Corcheş. Tribunii erau îmbrăcaţi în haine moţeşti. Am văzut şi pe Popa Vlăduţ şi pe Balint. Ei purtau bărbi mari, lungi. L-am auzit pe Iancu şi vorbind la popor. Îi îndemna pe Şărdenii noştri să fie gata pe când vor veni ungurii să bată cetatea Bălgăradului. Şi zicea: Păziţi-vă de unguri să nu vă afle nepregătiţi, că pe toţi vă ucid. Să fiţi gata şi când vor suna buciumele daţi înainte, pe întregul!*

Iancu la Blaj după 1848.

Iancu a mai fost la Blaj şi după 1848. Mai pe urmă la instalarea mitropolitului Şuluţiu în 1855, toamna, prin Octomvrie. Era amărît şi tăcut. Aproape nu scotea nici o vorbă şi stătea tot singur, deoparte. Era de faţă la serbări şi guvernatorul Ardealului, principele Schwazenberg. Iancu nu se simţia bine lângă omul împăratului. Când preoţii şi canonicii erau în jurul arhiereului după liturghie, Iancu s'a strecurat în grădina curţii şi s'a aşezat sub stejarul cel mare, de lângă tău. Stătea cu fruntea proptită în palme şi ofta. Apoi s'a întors spre stejarul crenguros de alături şi i-a zis cu durere multă:

— Moşnege, tu mă cunoşti şi mă înţelegi. Tu m'ai văzut şi altfel. Tu moşnege...

Vântul mişca crengile stejarului bătrân şi şuerul domol al frunzelor învăluia oftatul Iancului. De-atunci copacul, care este şi astăzi, sănătos şi plin de vlagă, se numeşte *Stejarul Iancului.*

Aşa spun bătrânii.

„Colo'n munţii Ţebei . . ."

Colo'n munţii Ţebei . . .
Unde Horea-odată
Şi-aduna oştirea
Sub falnic gorun,
Este o movilă
Şi-o cruce nitală
Alui Avram Iancu
Eroul tribun.

Pe-acea movilă
Românii voiră
Să-i ridice-un templu
Măreţ monument
Să-i perpetueze
Falnica figură
Alui Avram Iancu
Eroul tribun.

Dormi etern în pace,
Eroule mare
Căci de a ta umbră
Ungurii se tem.
Căci veni-va vremea
Ziua sfântă-n care
O Dacie nouă
Iar să ridicăm.

Şi-atunci tot Românul
Dela mic la mare
Ridica-ţi-va templu
Măreţ monument
Şi atunci n'or mai zice
Liftele barbare
Că e laş Românul
In al său pământ.

Şcolarii şi 3|15 Mai.

— Amintirile unui fost elev în Blaj. —

In ziua aceea isprăvise baciul Vasile porumbul din coşeriu. Dupăce-l goliră, măturară coşeriul, de nu rămase în el nici un bob cu care să poţi orbi un şoarece.

Cum eram aproape un pluton în gazdă la baciul Vasile, unuia îi plezni în minte, că în coşeriu ar fi foarte sănătos să durmim. Ideia, ni-se păru multora foarte cuminte. Eu am fost întâiul, care m'am anunţat să-mi mut domiciliul de noaptea. Ingrabă s'au mai alăturat trei şi pân'ai bate în palme am aranjat două paturi, în cele două capete ale coşerului. Doi durmiam de-o parte, doi de cealaltă parte, cu picioarele unul într'altul.

Ca în casă nouă, nu ne-am uitat de obicinuită feştanie, înainte de a ne strămuta ţanghilele. Preot era Filip, zis şi Micuţul, iar pe cantorul îl făcea Tavi, cel cu cercelul de argint în ureche.

In seara aceea am intrat pe uşa strâmtă a coşeriului, deodată cu găinile în coteţ.

Nici să fi ajuns în tinda raiului, aşa ne simţiam între zebrelele noului sălaş.

Pe ceriu milioane de stele sclipiau care de care mai argintiu. Noi încercam să le numărăm, încurcându-ne în mulţimea lor ca furnica în năsipul malului. Dinspre Câmpia libertăţii ne ţiuia în urechi corul broaştelor într'o amestecătură de glasuri răguşite. Mirosul liliacului ne gâdilea nările şi suflul răcoros al nopţii ne sărută pe feţele subţiate de ţipău muiat în apă. Nu ştiu care dintre noi, începu povestea unei întâmplări cu pricolicii şi cu vârcolacii. Eu simţiam, că-mi umblă furnici pe sub piele şi frizura lînsă dela stânga spre dreapta se sculă oblu'n sus. Nici ceilalţi nu erau mai curajioşi decât mine, căci ne făcuserăm ghem unul într'altul.

Până când, în celelalte zile, seara picam

BCU Cluj / Central University Library Cluj

jos de obosiţi sau adormiam pe carte, acum strângeam din pleoape şi chemam somnul să ne ducă în împărăţia lui. Dar în loc să ne cuprindă în braţele-i moi, ne lăsa să ne svârcolim tuspatru ca într'un furnicar. Ciocanul din turnul catedralei, părea că nu loveşte în placa de metal, ci'n tâmplele noastre. Când auziam vre-un câne lătrând, părea că-i simţim colţii împlântaţi în pulpele picioarelor. Iar ciuvica cuibărită într'un horn al Seminarului ne îngheţa sângele'n vine cu cântecul ei. Am adormit târziu, când nici cu voia nu mai puteam ţinea ochii deschişi.

Dar n'am apucat bine în lumea visurilor când ne-am trezit într'o forfoteală de vorbărie. Aşa, ca nişte frânturi de cuvinte venite de departe î-mi băteau în urechi: berc, treicolor, Chereteu, steag, jandarmi, haidaţi, trăiască, Deşteaptă-te Române...

Cel dintâi s'a desmetecit Tavi, ficiorul popii, cu cercel de argint în ureche.

— „Sculaţi-vă, că o pus cineva un steag în berc şi unul pe Chereteu" — ne strigă Tavi în urechi. Noi am sărit oblu'n picioare şi hai să ieşim deodată pe uşiţa cât tabla unui atlas de mână. Dar impinge uşa dac'o poţi! De dinafară rătezul pus şi în belciugul rătezului un lăcat cât un laboş. Eram incuiaţi în coşeriu şi în curte nici o suflare de om. Au alergat cu mic şi mare să vadă mândrul treicolor fâlfâind în boarea dimineţii pe vârful unui stejar bătrân din bercul Mitropoliei, iar altul plutind implântat într'o scândură pe luciul mării Blajului.

Când ne-au dat drumul din temniţa în care-am intrat noi de bună voie, sfântul treicolor sta poate umilit într'un unghet din cazarma jandarmilor. Noi nu l'am putut vedea şi pentru aceea, gluma Olteanului, nu i-am iertat-o până în ziua de azi.

Dar nici în coşeriul baciului Vasile n'aş mai fi pus piciorul, de-ar fi fost plin cu aur.

Petrea Dascălul.

Serbările.

Ordinea în care se vor desfăşura.

LUNI 14 MAIU.

Orele 6 şi 8 dimineaţa, se face primirea oaspeţilor în gara Blaj. *Intre 9—12* înainte de masă, şcolarii şi profesorii sosiţi din depărtări cercetează şcolile, muzeele, biblioteca cea mare şi locurile istorice, Câmpul Libertăţii şi mormintele tribunilor.

3—6 după masă, producţii de gimnastică cu intreceri între şcolari. *6—8:* Concert dat de şcolile din Blaj pentru elevii oaspeţi. *9—10:* Serata muzicală a corului din Beiuş în Sala de gimnastică a Liceului de băeţi.

MARŢI 15 MAIU.

Dimineaţa la ora 6: Muzica din Bratei cutrieră străzile oraşului, cântând în onoarea zilei. *La 8*: Liturghie în Catedrală. Va sluji Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Dr. Vasile Suciu incunjurat de suită mare.

După liturghie: Cortej istoric-etnografic, reprezentând icoane din 1848 şi viaţa de astăzi a satelor din ţinutul Blajului.

I. Vin lăncerii cântând »Astăzi fraţilor Români«. II. Andrei Mureşianu cu Românul iobag care se deşteaptă, rupându-şi lanţurile III. Urmează Moţii cântând: »Vine lancul dela munte..« IV. Iancu călare cu tribunii şi vicetribunii lui. V. Tunul lancului. VI. Mihălţenii, cari au inceput »botezul de sânge« la 1848. VII. Carul copilaşilor, cari sunt nădejdea zilelor de mâne. VIII. România-mare. IX. Satele din jur.

La 10 şi jumătate: Ieşire la Piatra Libertăţii, unde se vor ţinea cuvântări şi se va cânta „Deşteaptă-te Române". Apoi închinare la mormântul lui Axente Severu şi al tribunilor. Cuvântare.

3 după masă: Intreceri prietineşti de oină şi football între şcolari pe Câmpul Libertăţii.

Spre seară, la 6 ore: Concert festiv pentru oaspeţi în Sala de gimnastică. Se va cânta „Erculeanul" de Mureşianu şi alte bucăţi muzicale. Corurile şcolilor din Blaj.

Programe mai amănunţite se vor putea afla în Cancelaria şcolii normale, la intrarea în curtea şcoliior, sub poartă, la stânga. Tot acolo: bilete pentru concerte şi orice îndrumări.

AVRAMIANCU, DUPĂ 1848.

La Băseşti.

Pomenirea lui BADEA GHEORGHE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In ziu de Sfântul Gheorghe a fost mare sărbătoare la Băseşti, în judeţul Sălagiului, unde îşi doarme somnul de veci Gheorghe Pop de Băseşti, preşedintile adunării cele mari dela Alba-Iulia din 1918 şi preşedinte al Partidului Naţional. S'a sfinţit atunci, în ziua de Sângiorz, o cruce de pomenire, ridicată la capătâiul neinfricatului luptător naţional de pe vremuri. Şi au fost de faţă la această faptă pioasă mii şi mii de oameni din toate părţile ţării. Slujba au făcut-o Preasfinţitul Dr. Vasile Suciu, mitropolitul Blajului şi Dr. Iuliu Hossu, episcopul Gherlii. Aproape toate partidele din ţară şi-au avut acolo fruntaşii ori trimişi lor. Au fost mai mulţi miniştrii, senatori, deputaţi, intelectuali şi ţărani din intreg Ardealul. Au ţinut cuvântări: I. P. Sa Mitropolitul Suciu, Episcopul Hossu, d. ministrii Vintilă Brătianu, Cosma, apoi dd. Teodor Mihali, Valeriu Branişte, Gavril Tripon, Mihail Cantacuzino şi alţi.

Din partea Maiestăţi Sale Regelui a pus o cunună pe mormânt d. colonel Ţenescu, aghiotant regal.

Grăunţe sufleteşti.

Poruncile bisericeşti.

Pe lângă poruncile dumnezeeşti, dintre cari până acuma am tălmăcit pe cele trei dintâi, mai trebuie credincioşii să ţină şi poruncile bisericeşti. Iar toate cinci poruncile bisericeşti nu sunt altceva decât o intregire a poruncii a treia dumnezeeşti.

Cele cinci porunci bisericeşti sunt următoarele:

1. *Să ţii sărbătorile cele alese şi legate.*

2. *Să asculţi sfânta liturghie în toate Duminecile şi sărbătorile cu evlavie, precum se cuvine,*

3. *Să ţii posturile şi ajunurile, cari şi dupăcum îţi porunceşte biserica.*

4. *Să-ţi mărturiseşti păcatele la preotul rânduit şi să te cumineci cel puţin odată în an, la Paşti.*

5. *Să nu faci nuntă în zilele oprite ale anului.*

Datorinţa noastră este, să ţinem şi poruncile bisericeşti, pentrucă celce nu ascultă de biserică, nu ascultă de isuşi Domnul nostru Isus Hristos.

Domnul nostru Isus Hristos a zis adecă către sfinţii săi apostoli: „Precum mă trimite Tatăl şi eu vă trimit pe voi" (Ioan 20, 21). Prin urmare biserica are aceeaş putere pe care a avut-o Domnul. Chiar de aceea, când porunceşte ceva biserica, e tocmai aşa, ca şi când ar porunci insuşi Domnul nostru Isus Hristos. De aceea a zis Domnul către apostoli: „Ceeace veţi lega pe pământ, va fi legat şi în ceriuri" (Matei 18, 18). Cine n'ascultă de biserică, n'ascultă de Domnul, pentrucă zice Domnul la Luca 10, 16: „Celce se lapădă de voi, de mine se lapădă". Domnul nostru Isus Hristos numeşte biserica sa împărăţie şi o aseamănă cu un staul de oi, pentruca să arete, că credincioşii sunt datori să asculte de conducătorii lor. Precum oricare tovărăşie de oameni are dreptul să aducă anumite legi, cari îi ţine impreună pe membri, aşa are şi biserica dreptul să aducă anumite legi, pe cari trebuie să le ţină toţi credincioşii.

Aşadară celce calcă cu voinţa şi cu ştiinţa, ori chiar anume, vre-una dintre poruncile bisericeşti, face păcat greu.

Asta ne-o spune insuş Domnul nostru Isus Hristos la Matei 18, 17: „Celce n'ascultă nici de biserică, să-ţi fie ţie ca un păgân şi vameş". Iară în legea veche Moise a poruncit, să se pedepsească cu moarte cel ce n'ascultă de arhicreul. Ceeace dovedeşte, că deja pe vremea aceea se socotea păcat foarte mare, a nu asculta de poruncitorii bisericeşti.

Conducătorii bisericeşti sunt insă îndreptăţiţi, ca, de câteori vor afla cu cale, să dispenzeze pe credincioşi dela urmarea vre-unei porunci sau a alteia.

A dispenza insamnă a da cuiva voie, să nu ţină vre-o poruncă, intru cât nu ar putea-o ţinea. Acest drept al bisericii se poate vedea din cuvintele Domnului Hristos, care a spus apostolilor săi: „Ceeace veţi deslega pe pământ, deslegat va fi şi în ceriuri". (Matei 18, 18). De aceea dau episcopii dreptul anumitor oameni, cari o cer asta ca să mânce lapte şi ouă şi în zile de post. Tot de aceea în biserica romano-catolică unele sărbători nu se ţin în zilele prescrise, ci în Duminecea următoare. Un lucru insă e bine să nu-l uităm. Dela poruncile bisericeşti Papa sau episcopul poate dispenza, dela poruncile dumnezeieşti insă nu poate nimenea. Va să zică porunca: „Să nu furi!" rămâne poruncă totdeauna şi pe intreg pământul. Nimenea nu are drept să deslege pe oameni dela această poruncă, nici Papa nici vlădicul, nici impăratul.

In numerii viitori vom tălmăci, rând pe rând, poruncile bisericeşti.

Se recomandă şcolilor primare şi secundare de fete

Fetiţa orfană piesă de teatru cu cântări şi jocuri, pentru fetiţele de şcoală, în 2 acte, de A. MELIN. Piesa e o feerie frumos inchegată din elementele basmelor noastre populare şi s'a jucat până acum cu mare succes în mai multe centre şcolare din Ardeal, ca în Blaj, Sibiiu, Orăştie, Baia mare, Şimleul Silvaniei, etc. De vânzare la toate librăriile. Preţul 3 lei.

ŞTIRI

— **Dela Redacţie.** *Numărul viitor al „Unirii Poporului" va apărea cu ceva întârziere, dar va cuprinde o dare de seamă amănunţită despre marile serbări de 3/15 Maiu.*

— **Târgurile.** *15 Maiu* Huedin, Petroşeni. 16 Boroşineul mare, Haidacut (jud. Timiş), Sânmărtinul Homorodului, Trăscău. 17. Bistriţa, Bogşa Hunedoarei, Olpret, Sâmbăta de jos, Supurul de jos. 18 Ighiu. Mociu. 19 Ghibed. 20 Jucul de jos, Micăsasa, Poiana sărată, Spermezău (jud. Solnoc-Dobâca. 21 Bateş.

— **Cum stau sămănăturile.** Arăturile şi sămănăturile de primăvară au suferit oarecari întârzieri din cauza ploilor din Martie şi a frigului dela începutul lui Aprilie. Grâul de primăvară nu s'a putut deci sămăna decât pe întinderi mai mici ca în anul trecut. In schimb s'a sămănat mai mult orz şi ovăs, mai ales în Moldova şi Basarabia. Cucuruzul a început să se samene de prin 10 Aprilie şi, afară de unele părţi ale ţării, unde e seceta mare, făgăduieşte roadă bună.

— **Cum a fost expoziţia de vite din Sibiiu.** „Reuniunea sindicatelor săseşti şi româneşti din judeţul Tibiiu" a aranjat săptămâna trecută o binereuşită expoziţie de vite de rasa „Simenthal" şi „Pinzgau" la Sibiiu. Din rasa „Simenthal" s'au premiat 20 tauri şi vaci de prăsilă, iară din rasa „Pinzgau" 25. Din aceste vite s'au vândut 95 de tauri de prăsilă pentru comunele din Ardeal şi din judeţul Dolj. Preţul a fost dela 12 la 22 mii de lei bucata.

După expoziţie s'a ţinut un târg, la care s'au mânat cu totul la 2500 de vite. Preţurile de vânzare au fost: boii din rasa Simenthal (cu o greutate de 960 kgr. bucata) au costat 13 mii lei. Vacile de lapte dela 6 la 8 mii lei bucata. Inainte de răsboiu la acest târg se prezentau câte 4—5000 de vite, semn, că numărul vitelor în Ardeal a scăzut.

— **Şapte inşi muşcaţi de o lupoaică turbată.** In comuna Şipot din Bucovina o lupoaică ieşind din pădure a muşcat şapte oameni, cari se aflau pe câmp. Unui pădurar i-a succes în sfârşit să împuşte lupoaica, despre care s'a dovedit că a fost turbată. Pe toţi cei muşcaţi i-au dus la spitalul din Cernăuţ.

— **Leul nostru a scăzut la şapte bani francezi.** Banii noştri, în urma multelor speculaţiuni cari se fac în ţara noastră şi pe care, se vede, nime n'are de gând să le opreasca, a scăzut la 7 bani francezi. Prin urmare un ban de aur, care înainte de răsboiu era 20 lei, astăzi este 790, un franc elveţian, care pe vremuri era cât leul nostru, astăzi se plăteşte cu 38 lei, dolarul cu 210, leva bulgară cu 1·45, dinarul sârbesc cu 2·10 lei, drahma greceasca cu 2·50 lei. Numai banii germani, ungureşti, polonezi şi austrieci sunt mai ieftini decât ai noştri, dar Germania, Ungaria şi Austria sunt ţări bătute, iară Polonia ţară din nou ridicată.

— **O nouă primejdie a căsniciilor în Paris.** De o vreme încoace cei dela conducerea statului francez au băgat de samă, că sunt prea multe despărţiri de căsătorie. In sfârşit, făcându-se calculul, s'a aflat, că în anul 1922 numai în Paris, capitala Franţei, s'au încheiat 38 mii 659 de căsătorii, în acelaş an s'au desfăcut însă 5237 de căsătorii. Din aceasta se poate vedea, că în Paris tot a 7-a căsătorie se desface.

Iată o nouă primejdie a Parisului şi prin urmare a Franţei; iată pentruce e bine, că biserica unită nu desparte căsătoriile. Ea e de convingerea, că „ceeace a legat Dumnezeu, omul să nu deslege", şi prin urmare nu desleagă nici o căsătorie. De aceea a ţinut Inaltpreasfinţitul Mitropolit Vasile anul trecut o vorbire în Senat, în care a arătat marile primejdii ale despărţirii căsătoriilor.

— **Iarăşi scumpirea hârtiei.** Nu este lună, în care fabricile de hârţie să nu urce preţul hârtiei. Şi cum la noi în ţară nu sunt decât puţine fabrici de hârtie, ele se înţeleg unele cu altele, fac anumite legături aşanumite trusturi pentru a câştiga cât mai mult şi a urca într'una preţul hârtiei. Zadarnic protestăm noi, bieţii gazetari, la guverne, trusturile de hârtie hotărăse ce vreau şi când mergem să cumpărăm hârtia, ne trezim cu o scumpire nouă.

Tocmai de aceea singurul mijloc de indreptare este acela, ca guvernul să ne dea voie să aducem hârtie din alte ţări. Hârtia străină nu numai că e mult mai bună, dar e şi mai ieftină şi astfel fabricile noastre a fi silite să reducă preţul hârtiei, vrând nevrând. Dacă guvernul nu va face lucrul acesta, vom ajunge să vindem gazeta cu 2 lei şi mai bine şi astfel să se lipsească lumea de lumina tiparului.

— **Câte şcoli avem în Ardeal.** După o arătare a celor dela conducere în Ardeal avem cu totul: 5788 *şcoli primare*, dintre cari 4611 româneşti, 1669 ungureşti, 403 germane şi 105 jidoveşti şi de altă limbă. *Şcoli medii* (civile) avem 159, dintre cari 44 româneşti, 86 ungureşti şi 29 germane. *Licee* sunt 97, dintre cari 40 româneşti, 40 ungureşti, 13 germane şi 4 jidoveşti. *Şcoli comerciale* avem 32, dintre cari 10 româneşti, 19 ungureşti şi 3 germane.

— **Omorît în scaunul mărturisirii.** In biserica din Loarato de lângă Brescia (Italia) s'a întâmplat omorul acesta într'adevăr înfiorător:

Un bărbat de 30 de ani, cu numele Testa, a mers să se spovedească în biserică. Preotul, care şedea atunci în scaunul mărturisirii, se numea Mihail Minini. Deodată se aude în biserică un ţipet îngrozitor dinspre scaunul mărturisirii. Un alt preot, care se află în apropiere aleargă, să vadă ce e; când colo bagă de samă că preotul Minini se scaldă într'un lac de sânge, iară păcătosul aleargă în spre cestalalt preot, ca să-l ucidă. Rănit şi cestalalt preot strigă după ajutor, spre noroc câţiva oameni de pe stradă vin şi-l prind pe ucigaş.

Intrebat Testa, că pentruce l-a omorît pe preot, a răspuns, că l-a omorît pentrucă n'a voit să-l deslege, dupăce el se spovedise, că a necinstit pe o fată şi apoi a lăsat-o, nevoind nici de cum să o mai ia în căsătorie.

— † **Protopopul Iosif Lita.** Luni, în 7 Maiu, a murit la Husăsău protopopul unit Iosif Lita, după o boală scurtă, în vârstă de 62 ani, dupăce slujise 28 de ani la altarul Domnului. Inmormântarea i-s'a făcut Miercuri în 9 Maiu, luând parte mai mulţi preoţi înalţi şi oameni de carte din Blaj, în frunte cu vicarul general al Mitropoliei, Păr. Dr. Izidor Marcu. Il deplâng doaua surori şi un nepot, teolog la Roma.

Prin moartea neaşteptată a protopopului Iosif Lita biserica unită perde pe unul dintre cei mai harnici şi mai de samă protopopi ai săi. A fost un preot cu adevărat după inima lui Hristos. Blând, modest, foarte punctual, trăind retras şi cinstit, slujind cu o cucernicie într'adevăr rară. A fost iubit de toţi, dar mai cu samă de credincioşii din protopopiaului Bia, cari mai bine l-au cunscut. Aici la Blaj era cinstit mult, începând dela Inaltpreasfinţitul Mitropolit Vasile şi până la cel din urmă dintre bisericani şi mireni; toată lumea îl ştia, că este cinstea întrupată. Chiar de aceea moartea sa a trezit o adâncă durere şi părere de rău în Blajul întreg.

Inchinăm şi noi steagul nostru înaintea acelui protopop de model, preot zelos şi cucernic, cetăţan cinstit şi totdeauna la culmea chemării sale şi om de cinste şi de omenie şi nefăţărit, cum mai rar găseşti astăzi, care a fost Păr. proropop Iosif Lita. Facă-i Dumnezeu parte cu drepţii şi în veci pomenirea lui!

Cunoştinţe folositoare.

Pricinuitorii boalelor.

— Să ne apărăm de bacterii. —

Cei mai mari duşmani ai sănătăţii noastre sunt bacteriile rele. Chiar de aceea suntem datori să ne apărăm de ele. Ne putem apăra în feliurite chipuri.

Cel dintâiu mijloc de apărare în contra bacteriilor rele este *curăţenia.*

Curăţenie trebuie să păstrăm în orice lucru. Curată să ne fie şi curtea. Să nu lăsăm gunoiul să se îngrămădească în casă şi afară, căci gunoiul este cel mai potrivit cuib de bacterii.

Lucrurile din casă: mese, scaune, oale, linguri şi altele încă să fie foarte curate. Să se spele mai adeseori cu apă clocotită, să nu se lase să se încuibe în ele toţi germenii răi ai boalelor.

Trupul nostru încă să-l ţinem cât se poate de curat. Să ne scăldăm mai adesori. Să nu ne îndestulim numai cu celea două scălzi pe cari ni-le fac alţii, anume scalda dela botez şi cea dela moarte.

In fiecare zi să ne spălăm faţa şi mânile. Dar mai ales mânile să le spălăm şi mai de multe ori într'o zi. Cu mânile putem să prindem multe lucruri murdare şi e greţos a umbla cu mânile murdărite.

Ţinând curăţenie în toate, împiedecăm împrăştierea bacteriilor. Si dacă bacteriile nu se pot împrăştia, suntem scutiţi de toate relele pe cari le-ar putea pricinui.

Când am simţit, că unde-va să găsesc cuiburi de bacterii, numai decât să căutăm toate mijloacele, să stricăm acelea cuiburi şi să omorîm bacteriile. Să nu le dăm prilej, să se împrăştie şi în alte părţi. Omorârea bacteriilor se poate face prin anumite leacuri pe cari le găsim în farmacie.

Un leac potrivit pentru omorîrea bacteriilor este *sublimatul corosiv.* Se găseşte în în farmacie. E lesne şi se poate întrebuinţa cu multă uşurinţă. Se înmoaie în apă 1 gram la 1 litră de apă. Şi se spală cu el toate lucrurile pe cari le bănuim pline cu bacterii.

Tot în farmacie să găseşte şi *acidul fenic*, iarăş un leac bun pentru omorirea bacteriilor. Se întrebuinţează tot aşa ca şi sublimatul corosiv.

De multe ori însă nu putem să mergem la farmacie, să cumpărăm leacurile bune pentru nimicirea bacteriilor.

Pentru aceea nu trebuie să desnădăjduim. Avem noi leacuri şi acasă. Anume *leşia* şi *laptele de var.* Cu leşie putem spăla toate lucrurile, masă, scaune, oale, linguri, tiere, haine. Şi leşia are putere mare de a omori bacteriile.

Cu lapte de var iarăş putem omori bacteriile de pe păreţi, aşa că îi văruim, de prin gunoaie şi şanţuri aşa că turnăm laptele de var. Pentruca varul să fie cu putere şi să nimicească bacteriile, trebuie să fie stâns de curând.

Când cineva totuşi s'a îmbolnăvit şi boala i-a fost pricinuită de bacterii, numai de cât trebuie să înştiinţăm doctorul. Şi sfaturile doctorului să le ţinem cu sfinţenie.

Bolnavul să nu steie la un loc cu cei sănătoşi. Se fie dus la spital. Şi peste tot, afară de îngrijitor nime să nu vină în atingere cu bolnavul. In chipul acesta bacteriile boalei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

nu se vor putea împrăștia și cei sănătoși vor rămânea scutiți de boală.

Dacă bolnavul s'a însănătoșat încă trebue să fim cu mare grijă să nu lăsăm bacteriile de pe lucrurile cu cari el a umblat, ori din hainele pe cari le-a folosit. Toate acestea trebuie să le curățim fie cu leacuri din farmacie, fie cu leșie sau zeamă de var.

Când bolnavul a murit, se obicinuește în multe părți, că hainele lui se dau de pomană la săraci. Dacă mortul a suferit de vre-o boală pricinuită de bacterii, ușor se poate întâmpla, că dimpreună cu pomana, s'a dat săracului și boala. De aceea mai bine, e, ca acelea haine, întru cât nu se mai pot curăți, să fie arse.

Așadară *curățenie*, *leacuri* și *grijă*. Acestea ne pot apăra de bacterii și de toate relele pe cari bacteriile le pot pricinui.

Ioan Popu-Câmpeanu.

Marea primejdie care ne amenință vitele.

Am arătat în numărul trecut marea primejdie care ne amenință vitele: cum s'a ivit adecă în unele județe din Vechiul Regat blăstămata de muscă columbacă, care până astăzi a omorît mii de vite și a oprit prin urmare lucrul câmpului și altfel întârziat în urma secetei din această primăvară. Această primejdie nu numai, că n'a trecut încă, ci amenință și alte părți ale țării, de aceea credem, că e bine să culegem toate sfaturile date de medicii veterinari (de-vite) precum și de guvern și să le dăm și noi din bună vreme cetitorilor noștri, pentruca să se știe păzi din bună vreme de această pacoste mare.

1. Pășunatul vitelor în locurile, unde s'a ivit această blăstămată muscă columbacă, să se facă numai în vremea nopții, sau numai pe vreme răcoroasă.

2. Să se aprindă cât mai multe gunoaie și bălegare imprejurul satelor, curților și grajdurilor.

3. Să se ungă cu orice fel de grăsime sau cu păcură părțile mai subțiri ale pielii vitelor. Dară nici la o întâmplare să nu se ungă întreg trupul, pentrucă animalele respiră și prin piele și astupânduli-se porii, vitele ar muri.

4. Să se frece locurile înțepate cu saramură sau cu spirt, cu fierturi de pelin sau cu foi de nuc.

5. Proprietarii de vite să aibă la îndemână pături sau toale, spre a acoperi vitele la trebuință.

6. Vitelor înțepate să li-se dea o litră de spirt pe gură, și anume tot la o jumătate de oră câte 2 decilitri. Dacă n'ar avea la îndemână spirt, să li-se dea 5 litri de țuică sau vinars, tot câte o litră la o jumătate de oră.

7. Inlăuntrul grajdurilor se pot pune ramuri de salcie sau de pelin, pe cari muștele se strâng în timpul nopții și apoi se aruncă în foc.

Cărți pentru popor.

La administrația noastră se găsesc de vânzare următoarele cărți scrise la înțelesul poporului:

In pragul vremii, îndemnuri și sfaturi limpezi pentru zilele de astăzi, de *Alexandru Lupeanu—Melin*, directorul »Unirii Poporului«. Carte lăudată de marele învățat Nicolae Iorga dela București și de toate revistele celea mai de seamă. — *Prețul 6 lei.*

*

Călăuza Blajului, cu însemnări și lămuriri istorice de *Alexandru Lupeanu*, profesor și bibliotecar arhidiecezan. 120 pagini, cu multe chipuri. Prețul 7 lei. De vânzare la Libraria Seminarului, în Blaj.

Cine vrea să cunoască istoria Blajului, a vlădicilor lui cucernici, iubitori de popor, și a celor mai vestite școli ale neamului nostru, să cetească această călăuză, care e scrisă într'o limbă înțeleasă de toți

*

Copiii în răsboiu, povestiri duioase, de Al. Ciura, A. Melin și Toma Cociș. — *Prețul 1 Leu*,

*

Sămânța viitorului, îndemnuri pentru creșterea copiilor. Sau ce trebuie se știe părinții, cari vreau să crească copiii în frica lui Dumnezeu și oameni întregi. — *Prețul 1 Leu.*

*

Cântecele Iancului, pe cari le cântă poporul în părțile Ardealului, date la tipar de „Unirea Poporului". 20 de pagini. Prețul 2 Lei. Se vinde la Libraria Seminarului din Blaj și la administrația gazetei noastre.

Iacă cuprinsul: Iancu și Moții. Oastea Iancului. Tunurile Iancului. Chiemarea la luptă. Plecarea la bătaie. Iancule... Iancu la Abrud. Iancu la Turda. Iancu la Cluj. Iancu și ghinărarii. Iancu și Codru. Carele Iancului. Mureșul. Taberele. Armele Iancului. Până fu Iancu.

Cărticică foarte potrivită pentru tinerime și pruncii de școală.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

AVIS.

La subscrisul institut se angajează imediat

2 contabili și 2 funcționari.

Dela petenți se pretinde, să cunoască pe lângă limba română una din limbile germană ori maghiară, să fie absolvenți de școala comercială și să aibă pracsă.

De asemenea se caută și

Un magaziner.

Retribuțiile după învoială.

„PATRIA"
Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie. Societate anonimă. Blaj

(36) 2–3.

„PATRIA"

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plătirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „PLUGARUL", unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și măsari, lemn de foc, pari de vie.

Fabrica sa „VULCANUL" produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „CONSUM" vinde toate negoațele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică „PATRIA"
Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:
„PATRIA", BLAJ

(10) 16 52.

Cetiți și Răspândiți „Unirea Poporului" printre săteni.

Anunț „Radio".

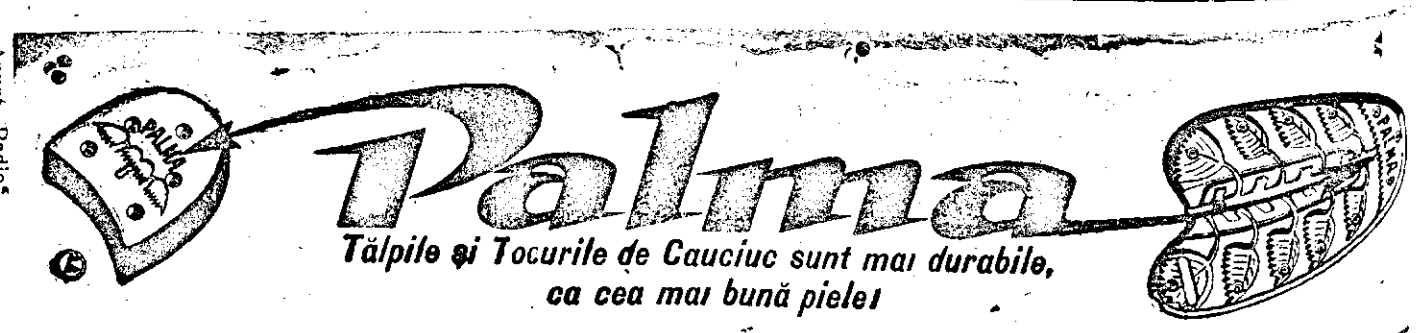

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic Blaj.

BCU Cluj / Central University Library Cluj